

Kdo ga ne pozna? **Tone Pavček**, pesnik, s katerim je večina rasla, dihala ter živela svoje proste sanje, nas je tokrat ponovno želel začarati ali pa vsaj za nekaj majhnih trenutkov izvleči iz stiskajoče bede.

Sama oblika, ki se je tokrat poslužuje dobrih 71 pesmi, je angleški sonet, ki daje celotni zbirki neko konstantno strukturo, tako da se bralec lahko v miru osredotoči na bistvo pesmi in ne tava nad oblake z mislimi o različni zgradbi ter išče svoje zakaje in zatoje.

Brez izgubljanja vsakršnih dragocenih črk je možno reči, da nam je že prvih par strani jasno, za kaj gre; namreč poskus podobe različnih vrst ljudi in poklicev ter vmesno nagovarjanje o njemu, njej in njima iz Pavčkovega bolj ali manj ostrega pogleda, ki vsebuje kanček cvičkovega humorja, se razume. Tako v tej knjigi najdemo to in ono o prišleku, nunah in tečnemu šefu. Vse skupaj naredi na bralca vtis, kot da bi sam sedel z avtorjem v sobi ob kozarčku ter se smehljaj njegovim zares čudovitim opazkam, med tem ko izreče, kar se ve.

*Daj mi, daj vinca, lepa točajka,
pojem za dragotino iz Novega mesta.
Brhka točajka, lepa kot bajka,
druge ljubeča, je meni nezvesta. □*

Knjiga je bila izdana pri založbi [MOHORJEVA DRUŽBA](#)

Spremna beseda, spisana pod peresom **Petra Kolška**, nam kaže del poti. Prebrana knjiga nam sicer popestri trenutke, a levji delež čarovnije prispeva zadnja pesem, ki je nekakšen poskus samopodobe. Pavček je res že poprej v tej knjigi omenil pesnika, a ti dve pesmi med seboj nista primerljivi. V prvi, z naslovom *Pesnik*, gre za pesem, ki je posvečena Janezu Menartu, a direktno ne formulira pesnika po personi, ampak jasno cilja na njegovega že preminulega prijatelja - drugače – Pesnika. Druga pesem se razlikuje po jasni liniji in prav tu je vidno tisto tipično orfejansko sporočilce, ki prikazuje nadoblast poezije čez mračno smrt. Nedvoumna vera, kot to imenuje Kolšek, ni nekaj, kar bi Pavček na novo odkril, a poezija se piše, kot da bi bilo prvič in bi gledali mladega Pavčka. Opazimo, da se je lahko v času marsikaj spremenilo; a Pavček ostaja Pavček in njegova poezija je nekakšen sinonim za tisto tapravo, ki je najmočnejše. V tem primeru luč poezije, ki ne le združuje, ampak premaga karkoli že mora. Pavček še zdaj verjame v nesmrtno poezijo in ravno to prepričanje v vse izlitate črke in izrečene besede nam daje tisto, kar smo iskali, pa tudi če le za hip.

*In vanjo piskam, smrtnik, s šibkim dihom
in z vero, da bolj živ sem z vsakim stihom.*

Ujedanke je knjiga, ki se nam razkrije z obrazi naše vsakdanjosti. Zanimiv je tudi velik spekter

Prispeval Tomo Novosel
Petek, 27 Marec 2009 19:00

ljudi, ki jih Pavček navaja. Ravnovesje med spoloma se sicer drži pokonci, a je vnaprej razvidno, da se poslužuje nekaterih splošnih idej o njemu ali njej. Jasno je izrečeno, kar naj se izreče in tudi tisto, kar se drugače šušlja; pri Pavčku – kot vedno - se prav to odkrito izrazi. Ne skriva mnenja, da ljudje radi pozabimo, kako človek velikokrat sploh ni to, za kar se izdaja. Pri pesmih o ljudeh, ki so mu posebej dragi (ali ljudeh, ki v tem primeru opravljajo nek poklic), je le to vselej posebej razvidno skozi majhen komentar v pesmi sami. A posebna prijaznost tu ni sorazmerna s čim slabim, saj Pavček vseskozi izreče kar si misli, brez da bi kjerkoli izpadel žaljiv.

*Iz sveta, ki je pač tak,
kot smo mi, in nam je drag,
brez grimas in lepotičja
rišem lica in naličja*

Pavček knjigo simbolično začne z *Romarjem* in jo zaključi s samim seboj, kar nam daje upanje, da še koraka, še išče, še tava in zaznamuje vse proste duše. Knjiga govori zase; le s peresom oborožen ustvarja pesmi o idejah, ki bodo nenazadnje ostale veliko bolj dolgo na tem svetu, kot katerikoli izmed nas. Ta knjiga s tem res ujeda in če želite tudi močno trga, a na najlepši možen način. Zaključimo s citatom Petra Kolška: „[...] glasno poje o tem, da sta Tone Pavček in njegov stih živa, da bi bolj ne mogla biti.“

Glede ocene. Pavček je za knjigo dobil Veronikino nagrado, a brez da bi dalje pisal, se poslužujem tega, da se Pavčka ne more kar tako ocenjevati. Nikoli ni bilo slabo ali dobro, bil je Pavček.□